

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Osaamisen merkitys ammattirakenteiden muuttuessa

Tutkimuskoordinaattori Merja Kauhanen, Palkansaajien
tutkimuslaitos, taloustiede

Osaamisen merkitys ammattirakenteiden muuttuessa

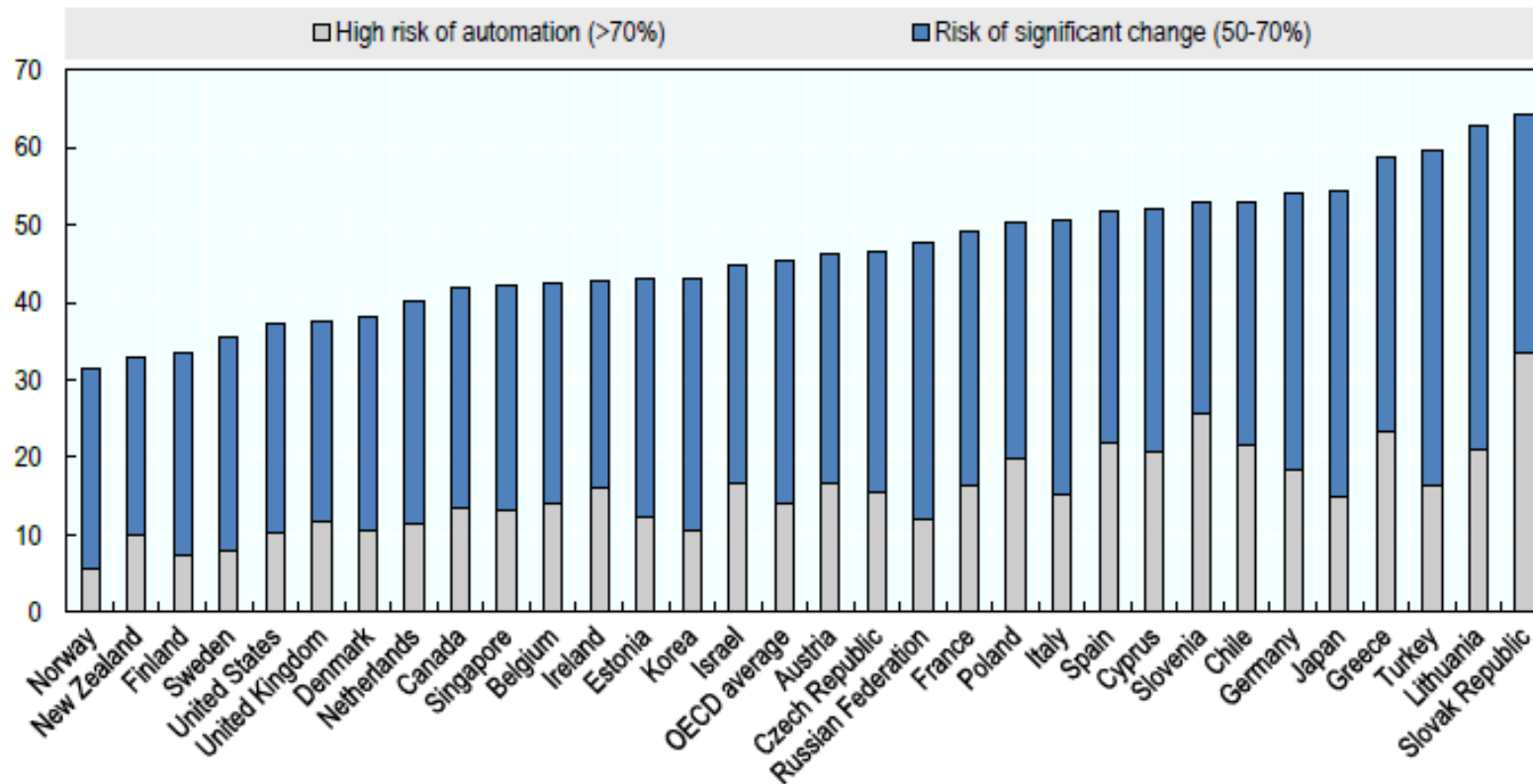
Merja Kauhanen, Palkansaajien tutkimuslaitos & WIP- konsortio

Tutkittua tietoa jatkuvasta oppimisesta - jatkuvan oppimisen
uudistuksen tutkijatapaaminen 26.11.2019

Nopea teknologinen kehitys vaikuttaa työmarkkinoihin ja yksilöiden työmarkkina-asemaan: osaan työpaikkoja kohdistuu automaation riski, vielä suuremmalle osalle muutoksia työpaikkojen tehtäväsissä

- Nedelkoska & Quantini (2018): n. 14 prosentilla työpaikoista suuri automaation riski OECD-maissa, Suomessa riski selvästi pienempi: 7% - Suurempaan osaan työpaikkoja kohdistuu kuitenkin merkittäviä muutoksia niiden tehtäväsissään suhteen (OECD 32%, Suomi n.26%) -> muuttavat tehtävien osaamisvaatimuksia

Vaikutukset ammattirakenteeseen ja eri taitotasoilla

- **Työllisyyden polarisaatiokehitys:** Työllisyys kasvanut korkeaa osaamista vaativissa ja korkeapalkkaisissa ammateissa sekä vähemmän osaamista vaativissa, matala-palkkaisissa tehtävissä; keskipalkkaisten, keskitaitotason rutiininomaisten ammattien työllisyysosuus on laskenut (ns. routine-biased technological change)
 - Rutiininomaisten ja kognitiivista ajattelua vaativien supistuvien ammattien (RK) työntekijöillä paremmat mahdollisuudet työllistyä uudelleen ja nousta korkeampipalkkaiseihin ammatteihin rutiininomaisissa ja fyysistä työtä vaativissa ammateissa (RF) työskenteleviin verrattuna; RF-työtä tekevillä suurempi todennäköisyys siirtyä matalapalkka-aloille tai päätyä työttömäksi tai siirtyä työvoiman ulkopuolelle; koulutuksen merkitys siirtymille
- **Robottien työllisyysvaikutukset** näkyvät matalan taitotason työllisyysosuuden laskuna

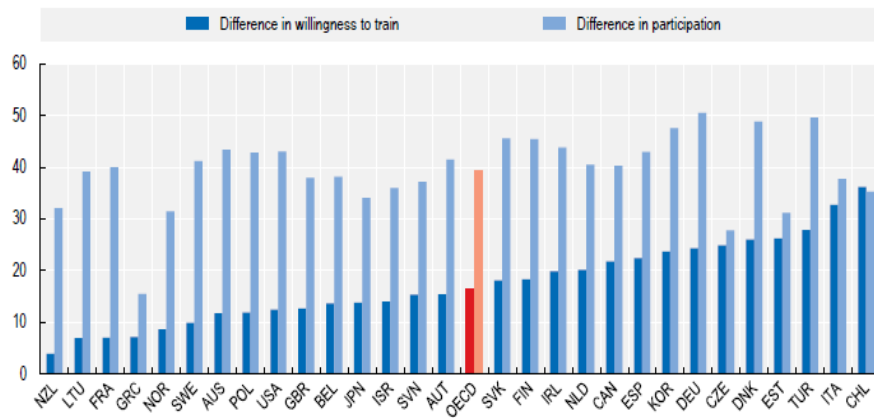
Vaikutukset osaamisvaatimukseen – minkälaista osaamista vaaditaan enemmän?

- Elinikäisen oppimisen ja osaamisen päivityksen merkitys korostuu entisestään & oppimaan oppimisen merkitys korostuu
- STEM (Science, Technology, Engineering and Mathematics)- osaamisen merkitys kasvaa
- Digitaalinen oppiminen – digitaalisten laitteiden käyttö, ymmärtäminen, kontrollointi ja luominen
- Tiimityöskentelyn taidot sekä osaaminen, joka liittyy tiedonhallintaan ja kommunikointitaitoihin tuotannon jakautuessa useamman eri organisaatioin suorittamaksi (Huws 2012).
- Generalistisen osaamisen (generic skills) kysyntä tulevaisuudessa, ts. osaamisen, joka on sertifioitu vastamaan kansainvälisiä standardeja (Huws 2012)
- Toisaalta myös hybridiosaamisen merkityksen kasvu, eli kyky hankkia erityisosaamista usealta eri alueelta ja yhdistää niitä keskenään (Alasoini ym. 2012)

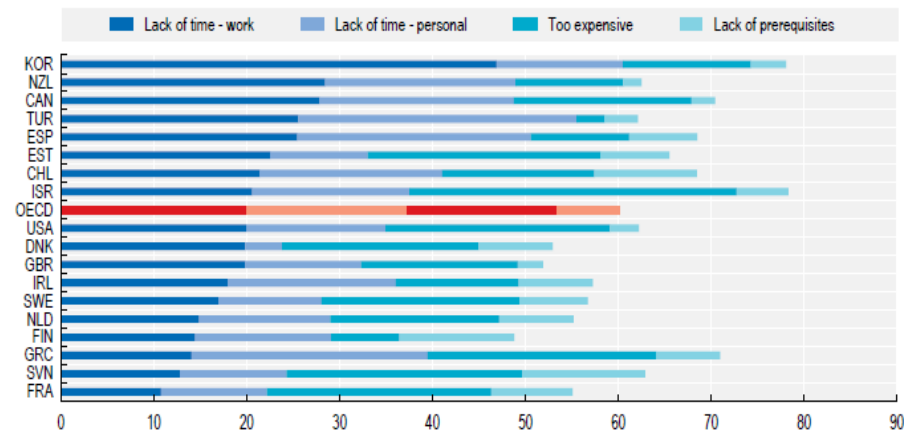
Ongelmana: heikosti koulutetut osallistuvat selvästi vähemmän koulutukseen & myös halukkuudessa osallistua eroja; syinä osallistumattomuudelle ajan puute, koulutuksen hinta, edellytysten puute (OECD 2019)

Percentage point difference in training participation and willingness to train, high-skilled minus low-skilled adults (age 16-65)

Note: The difference in willingness to train is the percentage point difference in the share of adults who did not participate in training but would have liked to (positive values indicate that this share is higher for high-skilled adults than for low-skilled adults). The difference in participation is the percentage point difference in the share of adults who participated in training over the previous 12 months (positive values indicate that this share is higher for high-skilled adults than for low-skilled adults).

Share of adults (age 16-65) citing each reason for not training among low-skilled adults who did not train but would have liked to, by country, 2012, 2015

Note: Lack of time – work, refers to a lack of time due to "being too busy at work". Lack of time – personal refers to a lack of time due to childcare of family responsibilities. Only countries with at least 10 observations are shown in the figure.

Source: Survey of Adult Skills (PIAAC) (2012, 2015) <http://www.oecd.org/skills/piaac/>.

